

AKKER- EN WEIDEVOGELS: WERK IN UITVOERING

JAARBERICHT 2017

GELDERS ACTIEPLAN

Akker- en weidevogels zijn karakteristiek voor het agrarische landschap. Veel agrariërs, agrarische natuurverenigingen, natuurbeheerders en vrijwilligers zetten zich enthousiast in voor de bescherming van deze boerenlandvogels. Ondanks al hun inspanningen zijn de populaties akker- en weidevogels in Gelderland, net als in de rest van Nederland, sterk afgenomen.

ACTIEPLAN

In 2016 is er een Actieplan Akker- en Weidevogels verschenen. Dit plan kwam tot stand door de inzet van de Gelderse Natuur- en Milieufederatie en LTO Noord. Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de drie agrarische collectieven in Gelderland hebben dit initiatief ondersteund.

Doel van het plan is een extra impuls geven aan akker- en weidevogelbeheer, waarbij de focus ligt op kritische weidevogels, de Kievit en de patrijs. Provincie Gelderland ziet de noodzaak hiervan in en heeft extra middelen beschikbaar gesteld aan de collectieven voor uitvoering van dit plan. In dit jaarbericht laten we als projectpartners zien wat er tot nu toe in Gelderland is gerealiseerd voor de akker- en weidevogels.

Werk in uitvoering

'Werk in uitvoering' is het thema van 2017 geweest. Er is veel werk verzet om zo snel mogelijk de kansen te benutten die het Actieplan Akker- en Weidevogels biedt. In dit jaarbericht vind je een overzicht van alle resultaten in 2017. Veel vrijwilligers en medewerkers van de agrarische collectieven hebben deelgenomen aan diverse cursussen. Daarnaast is een flyer ontwikkeld met informatie over last-minute beheer.

Ook in het veld is er van alles gebeurd. Er is veel aandacht geweest voor plasdras percelen. Dit heeft geresulteerd in de aanleg van maar liefst 18,5 hectare aan extra plasdras in 2017. Verder vind je hier informatie over hoe vlonders helpen bij de overleving van jonge weidevogelkuikens.

Het succes van plas-dras

"Het creëren van plas-dras gebieden is ontzettend belangrijk. Het werkt echt als een magneet op weidevogels", zegt Karen Hinkamp, boerenlandvogelcoördinator van Stichting Landschapsbeheer Gelderland. "Dat zien we niet alleen terug in de tellingen van SOVON, maar ook in de beheermonitoring van de collectieven."

Weidevogels gebruiken de plas-dras percelen als verzamel- en slaapplek, maar de natte percelen zorgen vooral voor voldoende voedsel. Dat komt doordat wormen en emelten bij een hoge grondwaterstand dichterbij het maaiveld komen en daardoor beter bereikbaar zijn voor de weidevogels.

Vroeger kwam plas-dras veel voor. Door slechtere afwatering van percelen bleef op laag gelegen percelen langdurig water staan. Tegenwoordig gebeurt dat veelal kunstmatig. Zo hebben zowel Collectief Rivierenland als Collectief Veluwe afspraken gemaakt met agrariërs om met behulp van zogenaamde plas-draspompen stukken grasland gedeeltelijk onder water te zetten tijdens het weidevogelseizoen.

Resultaten 2017

Met dank aan alle vrijwilligers!

▲ Methodiekcursussen BTS-telling

De methodiekcursus is de verkorte cursus BTS-telling. Deze cursus is speciaal voor vrijwilligers die al ervaring hebben op het gebied van weidevogeltellingen.

■ Cursussen BTS-telling

De BTS-telling is één van de drie methodieken die collectieven inzetten bij de beheermonitoring van weidevogels. BTS staat voor Bruto Territoriaal Succes en bestaat uit een broedpaartelling en een gezinrentelling. Het verzamelen van weidevogelgegevens voor een zo effectief mogelijk weidevogelbeheer. Vrijwilligers leerden hoe ze op de juiste manier tellingen uitvoeren met het doel inzicht te krijgen in het broedsucces van de grutto.

- ▲ METHODIEKCURSUS BTS
- CURSUS BTS
- DIGITALE GEGEVENSVERWERKING
- 〰 PLASDRAS
- 🐣 VLONDERS VOOR KUIKENS
- 🌿 WEIDEVOGELGEBIEDEN

● **Cursussen digitale gegevensverwerking**
De database Boerenlandvogels.nl biedt de mogelijkheid om zinvolle analyses te maken van de nest- en broedresultaten per weidevogelgebied. Deelnemers van de cursus leerden hoe zij telgegevens al in het veld kunnen invoeren met een mobiel apparaat.

🐣 **Vlonders voor kuikens**
Over een gebied van 7 hectare zijn vlonders over diepe sloten aangelegd. Deze vlonders bieden de jonge kuikens de mogelijkheid om veilig naar aangrenzende (ongemaaide) percelen te komen, wanneer andere percelen gemaaid worden.

Extra beheer

Dankzij het Actieplan Akker- en Weidevogels is er extra budget beschikbaar gekomen voor beheer gericht op de patrijs en kievit. De drie agrarische collectieven hebben in 2017 deelnemers geworven voor:

PATRIJS

59 HECTARE KRUIDENRIJKE AKKERRANDEN

KIEVIT

**43 HECTARE KIEVITRANDEN
35 HECTARE BOUWLAND MET EEN RUSTPERIODE**

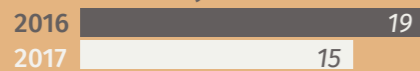

**KRITISCHE WEIDEVOGELS
18,5 HECTARE PLAS-DRAS PERCELEN**

CURSUSSEN

COLLECTIEF RIVIERENLAND

OPGELEIDE VRIJWILLIGERS METHODIEKCURSUS BTS-TELLING

OPGELEIDE VRIJWILLIGERS BTS-TELLING

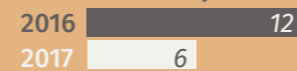

OPGELEIDE VRIJWILLIGERS DIGITALE GEGEVENSVERWERKING

COLLECTIEF VELUWE

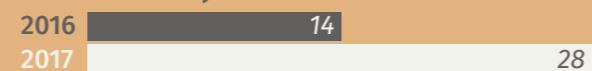
OPGELEIDE VRIJWILLIGERS METHODIEKCURSUS BTS-TELLING

OPGELEIDE VRIJWILLIGERS BTS-TELLING

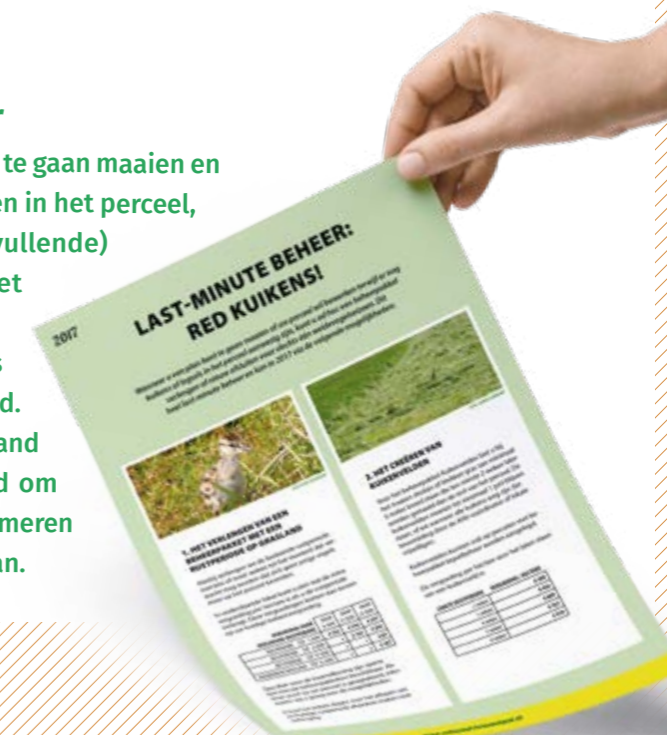

OPGELEIDE VRIJWILLIGERS DIGITALE GEGEVENSVERWERKING

Last-minute beheer

Wanneer een boer van plan is te gaan maaien en er zitten nog kuikens of nesten in het perceel, dan kun zij per direct (aanvullende) beheerafspraken maken met een agrarisch collectief. Dit heet *last-minute* beheer en is bij veel boeren nog onbekend. Collectief Veluwe en Rivierenland hebben een flyer ontwikkeld om vrijwilligers en boeren te informeren over de mogelijkheden hiervan.

VOORUITBLIK NAAR 2018

In 2017 zijn de agrarische collectieven gestart met het opstellen van diverse plannen en brochures. Een belangrijke is het predatiebeheerplan. In dit plan geven de drie agrarische collectieven aan hoe zij de broedresultaten in de Gelderse weidevogelgebieden willen optimaliseren. Daarnaast is gewerkt aan een brochure om agrariërs te informeren over kruidenrijk grasland. De meerwaarde van kruidenrijk grasland ligt niet alleen op het vlak van biodiversiteit, maar deze percelen hebben ook nuttige eigenschappen die gunstig zijn voor de bedrijfsvoering van de boer.

Afgelopen jaar is een start gemaakt met de voorbereiding van beheermonitoring voor de patrijs en kievit. De agrarische collectieven hebben Stichting Landschapsbeheer Gelderland gevraagd deze beheermonitoring op te zetten. In 2018 kan waarschijnlijk overal waar specifiek voor de kievit en de patrijs beheerafspraken zijn gemaakt een eerste monitoring van de resultaten plaatsvinden door opgeleide vrijwilligers.

Colofon

Uitgave van Collectief Rivierenland, Collectief Veluwe, Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek, LTO Noord, Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de Gelderse Natuur- en Milieu Federatie, februari 2018

Tekst:

Gelderse agrarische collectieven, Yvette Ruesen

Eindredactie:

Nieuw&CO, Monique Nieuwenhuis

Foto's:

Voorzijde: Roy de Haas (Agami). Plasdras: Peter van Noord. Kuikenvlonder: Jan Willem Schoonhoven. Achterzijde: Jan Stronks

Illustraties:

Elwin van der Kolk

Vormgeving:

Designimals, Laura Hondshorst